

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016

Β΄ ΦΑΣΗ

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Κυριακή 10 Απριλίου 2016

Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Η Ψυχολογία του ντυσίματος

Γενικά, από τα αρχαία ακόμη χρόνια, τα ρούχα δεν ικανοποιούσαν μόνο την ανάγκη προστασίας από το κρύο και τη ζέστη, αλλά εξυπηρετούσαν εκφραστικούς και κοινωνικούς σκοπούς. Στις μέρες μας ειδικότερα, τα ρούχα δίνουν την πρώτη εντύπωση για ένα άτομο και εκφράζουν στοιχεία της προσωπικότητάς του. Η εξωτερική εμφάνιση ενός ατόμου μάς δίνει πληροφορίες για την καταγωγή του, το επάγγελμά του, για την οικονομική του κατάσταση και την κοινωνική του θέση.

Το ντύσιμο θεωρείται ως ένας τρόπος μέσω του οποίου εκφράζουμε τον εαυτό μας. Επιλέγουμε τα ρούχα που φοράμε, επειδή μας αρέσει το χρώμα, επειδή ταιριάζουν στο σώμα μας, ή ακόμα επειδή πιστεύουμε ότι ταιριάζουν στο στυλ μας και αναδεικνύουν την προσωπικότητά μας. Επιπλέον, διαλέγουμε τα ρούχα που θα φορέσουμε ανάλογα με την περίσταση. Διαφορετικά θα ντυθεί κάποιος που πηγαίνει σε επαγγελματική συνάντηση και διαφορετικά θα ντυθεί το ίδιο άτομο, όταν πρόκειται να βγει με τους φίλους του ή όταν θα έχει ραντεβού. Παρατηρήστε τους ανθρώπους στο δρόμο, στις καφετέριες, στα εστιατόρια. Το ντύσιμό τους φανερώνει πολλά για τις σχέσεις τους με τους ανθρώπους που βρίσκονται μαζί. Σε συνδυασμό με τη γλώσσα του σώματος μπορούμε να καταλάβουμε κάθε σχέση που βλέπουμε, χωρίς να ακούσουμε ούτε μια λέξη.

Επίσης, τα ρούχα χρησιμοποιούνται με διαφορετικό τρόπο από τα δύο φύλα ως μέσα τόσο ερωτικής επικοινωνίας, όσο και αποστολής μηνύματος ανωτερότητας προς τους ανταγωνιστές του ίδιου φύλου. Όλοι θα έχουμε καταλάβει ότι κατά τη διάρκεια της ζωής μας οι ενδυματολογικές μας προτιμήσεις αλλάζουν. Μπορεί για ένα διάστημα να φοράμε συχνά ένα ρούχο, έπειτα για ένα διάστημα να αναρωτιόμαστε πώς το φορούσαμε και μετά από λίγο καιρό να το φοράμε ξανά. Το στυλ μας αλλάζει σύμφωνα με τη διάθεσή μας και ακολουθεί τις «φάσεις» που περνάμε στη ζωή μας.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016

Β΄ ΦΑΣΗ

Σημαντική επίδραση στη ψυχολογία μας έχουν τα χρώματα των ρούχων που φοράμε. Το κόκκινο θεωρείται το χρώμα του πάθους, της καρδιάς και της υψηλής αυτοεκτίμησης, το γαλάζιο είναι το χρώμα του πνεύματος και του ουρανού, το κίτρινο της ενέργειας και της δημιουργικότητας, το μαύρο του πένθους και της επισημότητας, το πράσινο της ελπίδας και της ηρεμίας και το μπλε εμπνέει εμπιστοσύνη. Μπορούμε βέβαια να εκφραστούμε με τα χρώματα, όπως εμείς τα νιώθουμε. Ωστόσο, προτείνεται να χρησιμοποιούμε χρωματιστά ρούχα, για να αντιμετωπίσουμε αρνητικά συναισθήματα και να μην τους επιτρέψουμε να μας καταβάλουν.

Είναι καλό να δίνουμε σημασία στην εμφάνισή μας, αλλά έως ένα βαθμό. Δεν είναι απαραίτητο να ντυνόμαστε σύμφωνα με την τελευταία λέξη της μόδας ή να γινόμαστε θύματά της. Θα πρέπει να αναπτύξουμε κριτική αντίσταση στα πρότυπα που προβάλλονται για την εικόνα του σώματος και να έχουμε τον έλεγχο στην αντίληψη για την αυτοεικόνα μας. Όταν τα ρούχα φοριούνται επιλεγμένα ορθώς, μπορούν όχι απλώς να καλύψουν ατέλειες, αλλά και να τονίσουν επιτυχώς τα ωραία σημεία του σώματός μας. Αυτομάτως ενισχύουμε την αυτοπεποίθησή και την αυτοεκτίμησή μας αποφεύγοντας τα αρνητικά συναισθήματα για το σώμα μας. Είναι ωφέλιμο να επιζητούμε την ευχαρίστηση και την ικανοποίηση από το ντύσιμό μας, γιατί αυτό βοηθάει την αποδοχή της εικόνας του σώματός μας, συνεπώς και του εαυτού μας. Η θετική προσέγγιση της εικόνας μας, που σχετίζεται με την αυτοπεποίθηση και την αυτοεκτίμηση μας, είναι πολύ σημαντική γιατί συντελεί στην εξέλιξή μας σε όλους τους τομείς.

Λ. Ψούνη, από το διαδίκτυο,
Ψυχολογία ντυσίματος, 28.5. 2012 (διασκευή).

Η ενδυμασία και η σημασία της για τον άνθρωπο

Η ενδυμασία αποτελείται από κάθε τι με το οποίο ο άνθρωπος καλύπτει και στολίζει το σώμα του. Περιλαμβάνει δηλαδή τα ρούχα και τα συμπληρώματά τους (αξεσουάρ), όπως είναι τα παπούτσια, οι τσάντες, τα καπέλα, τα γάντια και άλλα. Σ' αυτήν περιλαμβάνονται επίσης τα κοσμήματα, το μακιγιάζ, ακόμα και το χτένισμα.

Η ενδυμασία έχει πολύ μεγάλη σημασία στη ζωή του ανθρώπου. Καταρχάς, είναι απαραίτητη για την υγεία, γιατί προστατεύει το σώμα από τις άσχημες καιρικές συνθήκες. Όμως, συνδέεται και με τον χαρακτήρα του ανθρώπου. Καθένας διαλέγει τον τρόπο με τον οποίο ντύνεται ανάλογα με την προσωπικότητά του. Ακόμη, υπάρχει αλληλεπίδραση μεταξύ ενδυμασίας και ανθρώπινης συμπεριφοράς. Γι' αυτό, όταν κάποιος θέλει να κάνει μια σημαντική αλλαγή στη ζωή του, φροντίζει να αλλάξει το ντύσιμό του προς το καλύτερο. Εκφράζει μ' αυτόν τον τρόπο τη διάθεσή του για αλλαγή και βελτίωση του εαυτού του. Εξάλλου, όταν κάποιος είναι ωραία ντυμένος, νιώθει μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση, γεγονός που αντανακλάται στη συμπεριφορά του. Τέλος, τα χρώματα που διαλέγει ο άνθρωπος για το ντύσιμό του όχι μόνο αποκαλύπτουν την προσωπικότητά του, αλλά επιδρούν και στη διάθεσή του.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016

Β΄ ΦΑΣΗ

Η ενδυμασία μπορεί να δηλώνει την κοινωνική τάξη ενός ανθρώπου και τον ρόλο του μέσα σ' αυτήν (π.χ. οι ειδικές βασιλικές ενδυμασίες), κάτι που συνέβαινε ιδιαίτερα στο παρελθόν. Επιπλέον, φανερώνει το φύλο του ανθρώπου. Για παράδειγμα, στον δυτικό πολιτισμό το φόρεμα αποτελούσε το χαρακτηριστικό γυναικείο ρούχο και τα παντελόνια το αντίστοιχο αντρικό. Η ενδυμασία μπορεί, επίσης, να δείχνει την ηλικία, όπως συνέβαινε με τα κοντά παντελόνια που παλαιότερα τα φορούσαν μόνο τα μικρά αγόρια. Σε ορισμένες περιπτώσεις τα ρούχα, ιδίως οι στολές, φανερώνουν το επάγγελμα ενός ατόμου. Άλλες φορές, η ενδυμασία δηλώνει την εθνικότητα (π.χ. οι χαρακτηριστικές εθνικές ενδυμασίες), τη θρησκεία (π.χ. το μαντήλι που καλύπτει συχνά το πρόσωπο των μουσουλμάνων γυναικών) ή την ιδεολογία του ανθρώπου (π.χ. το ντύσιμο των χίπις).

Ένα **ιδιαιτέρο** χαρακτηριστικό της ενδυμασίας αποτελεί η μόδα. Μόδα είναι οι αλλαγές στον τρόπο ντυσίματος που χαρακτηρίζουν μια χρονική περίοδο. Οι αλλαγές της μόδας εξαρτώνται από τις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, από τις αισθητικές αντιλήψεις κάθε περιόδου, καθώς και από την εξέλιξη της τεχνολογίας. Σήμερα η μόδα καθορίζεται κυρίως από τις επιχειρήσεις που ασχολούνται με την ενδυμασία.

Σε γενικές γραμμές, η ενδυμασία αποτελεί ένα είδος κώδικα επικοινωνίας. Είναι μια σιωπηλή γλώσσα που φανερώνει πολλά, όχι μόνο για τα άτομα, αλλά και για το κοινωνικό σύνολο και το πολιτισμικό περιβάλλον στο οποίο αυτά ζουν.

Οικιακή Οικονομία (2012). *Η ενδυμασία και η σημασία της για τον άνθρωπο*, 90-91. Υπ. ΠΔΒΜΘ. "Διόφαντος" ΙΤΥ κ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Συνθέτοντας τις πληροφορίες που δίνονται και στα δύο κείμενα, να αναφέρετε τι αποκαλύπτει η ενδυμασία για το άτομο. (μονάδες 15)

A2. «Δεν είναι απαραίτητο να ντυνόμαστε σύμφωνα με την τελευταία λέξη της μόδας ή να γινόμαστε θύματά της.»

Να αναπτύξετε το περιεχόμενο της παραπάνω φράσης σε μια παράγραφο 80-100 λέξεων. (μονάδες 10)

(Μονάδες 25)

B1. α) Με ποιο τρόπο αναπτύσσεται η τέταρτη (4^η) παράγραφος του πρώτου κειμένου; «Σημαντική επίδραση... να μας καταβάλουν». (μονάδες 5)

β) Να βρείτε τη δομή της τρίτης (3^{ης}) παραγράφου του δεύτερου κειμένου «Η ενδυμασία μπορεί ... (π.χ. το ντύσιμο των χίπις)». (μονάδες 5)

B2. Να δώσετε την συλλογιστική πορεία (παραγωγή- επαγωγή) της δεύτερης (2^{ης})

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016

Β΄ ΦΑΣΗ

παραγράφου του πρώτου κειμένου. «Το ντύσιμο θεωρείται ... χωρίς να ακούσουμε ούτε μια λέξη». (μονάδες 2)

B3. α) Με ποιες διαρθρωτικές λέξεις διασφαλίζεται η συνοχή στην δεύτερη (2^η) παράγραφο του δεύτερου κειμένου; «Η ενδυμασία έχει ... στη διάθεσή του.» Να τις καταγράψετε (μονάδες 3) και να δηλώσετε τη σημασία της καθεμιάς. (μονάδες 3) (μονάδες 6)

β) Με την λέξη **γλώσσα** (πρώτο κείμενο) να σχηματίσετε δυο προτάσεις χρησιμοποιώντας την στη μία με δηλωτική και στην άλλη με συνυποδηλωτική σημασία. (μονάδες 4)

γ) Να γράψετε από ένα αντώνυμο για τις παρακάτω λέξεις του δεύτερου κειμένου: **σημαντική, αποκαλύπτουν, ιδιαίτερο**. (μονάδες 3)

(Μονάδες 25)

Γ. Η συντάκτρια του πρώτου κειμένου αναφέρει ότι «τα ρούχα εξυπηρετούν εκφραστικούς και κοινωνικούς σκοπούς». Στις μέρες μας πολλοί νέοι ντύνονται εκκεντρικά.

α) Ποια είναι τα αίτια αυτής της επιλογής και κατά πόσο σχετίζονται με τη μόδα;

β) Με ποιους τρόπους ο νέος θα προσαρμόσει τη μόδα στο προσωπικό γούστο;

(400 περίπου λέξεις)

(Μονάδες 50)

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Β΄ ΦΑΣΗ

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Κυριακή 10 Απριλίου 2016
Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- A1.¹** Οι συντάκτες των δυο κειμένων συμφωνούν ότι η μόδα συνιστά ένα είδος κώδικα, ο οποίος αποκαλύπτει στοιχεία της προσωπικότητας του ατόμου. Αναλυτικότερα, στο πρώτο κείμενο, αναφέρεται ότι τα ρούχα όχι μόνο δίνουν την πρώτη εικόνα για το άτομο που τα φορά αλλά αποτελούν τρόπο έκφρασης του εαυτού του. Μάλιστα, φανερώνουν την περίσταση, για την οποία έχουν επιλεγεί, αλλά και τις σχέσεις του ατόμου με τους υπόλοιπους. Το άτομο χρησιμοποιεί τα ρούχα ως μέσο ερωτικής επικοινωνίας ή για να δηλώσει την ανωτερότητά του. Σε κάθε περίπτωση, γίνεται αντιληπτή η διάθεση κι η συγκεκριμένη «φάση» στην οποία βρίσκεται ο καθένας. Προς αυτή την κατεύθυνση συμβάλλουν κυρίως οι χρωματικές του προτιμήσεις. Στο δεύτερο κείμενο, επισημαίνεται ότι η αλλαγή στο ντύσιμο συνδέεται με μια σημαντική αλλαγή στη ζωή. Άλλα στοιχεία που αποκαλύπτονται είναι η επιθυμία αυτοβελτίωσης και η αυτοπεποίθηση ενώ δηλώνεται η κοινωνική τάξη κι η θέση του ατόμου, το φύλο, η ηλικία, το επάγγελμα, η εθνικότητα, η θρησκεία και γενικότερα η ιδεολογία. Καταλήγοντας, η ενδυμασία αποτελεί μια γλώσσα, η οποία, επίσης, παραθέτει πληροφορίες και για το πολιτιστικό περιβάλλον.
- A2.²** Κάθε άνθρωπος έχει ανάγκη να νιώθει όμορφα αντλώντας ικανοποίηση από την εικόνα του. Ωστόσο, στην προσπάθειά του να επιμεληθεί την εξωτερική του εμφάνιση καθίσταται θύμα της μόδας. Πιο συγκεκριμένα, ακολουθεί πιστά κάθε νέα τάση με απότοκο την απώλεια της ατομικότητάς του. Συνακόλουθα, η δημιουργικότητα κι η φαντασία του εξαλείφονται, εφόσον δεν αναζητεί τα ρούχα που τον εκφράζουν αλλά επιλέγει ό, τι διαφημίζεται. Ο ίδιος, εξαιτίας του υλισμού, αποπροσανατολίζεται από τα πνευματικά αγαθά καθώς υπερεργάζεται για να εξασφαλίσει την απαιτούμενη αγοραστική δύναμη. Συν τοις άλλοις, η αίσθηση του γούστου σε αρκετές περιπτώσεις χάνεται ενώ, όταν οι ενδυματολογικές επιλογές δε συνάδουν με την ηλικία και την περίσταση,

¹ Η ερώτηση ακολουθεί τις «Οδηγίες της Νέας Ελληνικής Γλώσσας της Α΄ τάξης Γενικού και της Α΄ τάξης Εσπερινού Γενικού Λυκείου για το έτος 2015-2016».

² Η ερώτηση ακολουθεί τις «Οδηγίες της Νέας Ελληνικής Γλώσσας της Α΄ τάξης Γενικού και της Α΄ τάξης Εσπερινού Γενικού Λυκείου για το έτος 2015-2016».

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Β' ΦΑΣΗ

επιφέρουν τη γελοιοποίηση. Ως εκ τούτου, η κομψότητα δεν ταυτίζεται με την τελευταία λέξη της μόδας.

- B1.** α)³ Η τέταρτη παράγραφος του πρώτου κειμένου αναπτύσσεται με τη μέθοδο των παραδειγμάτων. Συγκεκριμένα, στη θεματική περίοδο αναφέρεται η επίδραση των χρωμάτων στην ψυχολογία και στα σχόλια/λεπτομέρειες παρατίθεται παραδειγματικά το κόκκινο, το γαλάζιο, το κίτρινο, το μαύρο, το πράσινο, το μπλε.
- β)⁴ Θεματική Περίοδος: «Η ενδυμασία μπορεί... ιδιαίτερα στο παρελθόν». Σχόλια/ Λεπτομέρειες: «Επιπλέον, φανερώνει το φύλο... (π.χ. το ντύσιμο των χίπις)». Κατακλείδα: - (δεν υπάρχει).
- B.2.**⁵ Στη δεύτερη παράγραφο του πρώτου κειμένου ακολουθείται παραγωγική συλλογιστική πορεία. Στη Θεματική Περίοδο αναφέρεται ότι το ντύσιμο θεωρείται ένας τρόπος μέσω του οποίου εκφράζουμε τον εαυτό μας (ΓΕΝΙΚΟ) ενώ στα Σχόλια/Λεπτομέρειες αναφέρεται τι ακριβώς εκφράζουμε με τα ρούχα που φοράμε και τις συγκεκριμένες περιστάσεις που αυτά φανερώνουν (ΕΙΔΙΚΟ).
- B.3.** α)⁶ Η συνοχή στη δεύτερη παράγραφο του δεύτερου κειμένου διασφαλίζεται με τις ακόλουθες διαρθρωτικές λέξεις:
Καταρχάς: απαρίθμηση/ ιεράρχηση
Όμως: αντίθεση/ εναντίωση
Ακόμη: προσθήκη
Γι' αυτό: αιτιολόγηση
Εξάλλου: συμπέρασμα
Τέλος: απαρίθμηση/ χρονική σχέση
- β)⁷ Δηλωτική σημασία: Οι επαγγελματίες στον τομέα του τουρισμού είναι σημαντικό να χειρίζονται με ευχέρεια τις ξένες γλώσσες. (εναλλακτικά) Η ελληνική γλώσσα συνιστά μια από τις πλουσιότερες γλώσσες του κόσμου.
Συνοποδηλωτική σημασία: Συχνά οι έφηβοι συγκρούονται με τους

³ Γλωσσικές ασκήσεις για το Γενικό Λύκειο, σελ.187

⁴ Έκφραση- Έκθεση για το Γενικό Λύκειο, τεύχος Α', Χρ. Τσολάκη, Κυρ. Αδαλόγλου, Άβρα Αυδή, Έλ. Λόππα, Διον. Τόνης σελ. 73

⁵ Έκφραση- Έκθεση για το Γενικό Λύκειο, τεύχος Α', Χρ. Τσολάκη, Κυρ. Αδαλόγλου, Άβρα Αυδή, Έλ. Λόππα, Διον. Τόνης σελ. 70

⁶ Έκφραση- Έκθεση για το Γενικό Λύκειο, τεύχος Α', Χρ. Τσολάκη, Κυρ. Αδαλόγλου, Άβρα Αυδή, Έλ. Λόππα, Διον. Τόνης σελ. 265

⁷ Έκφραση- Έκθεση για το Γενικό Λύκειο, τεύχος Α', Χρ. Τσολάκη, Κυρ. Αδαλόγλου, Άβρα Αυδή, Έλ. Λόππα, Διον. Τόνης σελ. 147

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Β΄ ΦΑΣΗ

μεγαλύτερους, γιατί αισθάνονται ότι μιλούν άλλη γλώσσα.
(εναλλακτικά) Την πρώτη μέρα στο καινούργιο σχολείο κοιτούσε γύρω της έκπληκτη και δε μιλούσε λες κι είχε καταπιεί τη γλώσσα της.

- γ) Αντώνυμα:
σημαντική \neq ασήμαντη, ανούσια, δευτερεύουσα
αποκαλύπτουν \neq αποκρύπτουν, συγκαλύπτουν, αποσιωπούν
ιδιαίτερο \neq κοινότοπο, τετριμμένο, κοινό

Γ.⁸

Πρόλογος

Η ενδυμασία εντοπίζεται σε όλη την ιστορική πορεία του ανθρώπου αφότου κάλυψε τις πρωτογενείς του ανάγκες. Στη σημερινή εποχή, αποτελεί ένα χαρακτηριστικό κοινωνικό φαινόμενο που επηρεάζει τις προτιμήσεις του καταναλωτικού κοινού και ιδίως των νέων. Λειτουργεί, δηλαδή, ως ένας ιδιαίτερος τρόπος έκφρασης προσαρμοσμένος στην αποδοχή νέων ιδεών και τάσεων. Τις τελευταίες δεκαετίες, ωστόσο, οι νέοι, κυρίως στη διάρκεια της εφηβικής τους ζωής οδηγούνται σε εκκεντρικές ή και ακραίες μορφές στην επιλογή της εξωτερικής τους εμφάνισης.

Κύριο μέρος

Α΄ ζητούμενο

Σκισμένα τζιν ψηλές μπότες, τατουάζ στο σώμα, σκουλαρίκια στο στόμα ή τη μύτη, φαρδιά παντελόνια κοντές φούστες, στην κόμμωση μακρύ ανδρικό μαλλί, κοντοκουρεμένο γυναικείο αποτελούν μια μεγάλη ποικιλία από επιλογές με κοινό παρανομαστή τους την αισθητική διαφοροποίηση και συχνά την πρόκληση.

Πολλές είναι οι αιτίες που οδηγούν σ' αυτές τις εξεζητημένες μορφές έκφρασης, πολλά και τα αίτια προσήλωσης των νέων σ' αυτές. Πιο συγκεκριμένα:

- Οι νέοι έχουν την τάση της καινοτομίας και της αλλαγής, καθώς είναι επαναστάτες και ακολουθούν μια νεοτεριστική πορεία, διαμορφώνοντας νέες κατευθύνσεις. Ακολουθώντας λοιπόν τις αισθητικές αποκλίσεις, επιλέγουν την αλλαγή από τον κορεσμό και τη μονοτονία.
- Η φιλαρέσκεια και η ανάγκη των νέων για αυτοεπιβεβαίωση οδηγεί στον εκκεντρικό ρουχισμό, καθώς ελκύουν τα βλέμματα των γύρω τους.

⁸ Έκφραση- Έκθεση για το Γενικό Λύκειο, τεύχος Α', Χρ. Τσολάκη, Κυρ. Αδαλόγλου, Άβρα Αυδή, Έλ. Λόππα, Διον. Τόνης σελ. 178-193

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Β΄ ΦΑΣΗ

- Συχνά με τον ιδιαίτερο ρουχισμό αντιδρούν στις επιταγές της κοινωνίας, του στερεότυπου κοστουμιού για τους άνδρες ή του ταγέρ για τις γυναίκες. Η εκκεντρική εξωτερική εμφάνιση φανερώνει την αντίσταση των νέων στον παγιωμένο τρόπο ζωής, στις αισθητικές, αλλά και γενικότερα στις κοινωνικές, ιδεολογικές ηθικές αξίες που αποδέχονται οι ενήλικοι και το κατεστημένο που εκπροσωπούν.
- Στην προσπάθειά τους να διατρανώσουν τη μοναδικότητά τους επιδίδονται σε πολλούς αισθητικούς, πειραματισμούς που συχνά φτάνουν στα άκρα, προκειμένου να καταλήξουν στην εξωτερική εμφάνιση που αντιπροσωπεύει την προσωπική τους ταυτότητα.
- Με το να ακολουθούν το ακραία μοντέρνο στοιχείο, νιώθουν ότι γίνονται αποδεκτοί σε κάποιο συγκεκριμένο κοινωνικό σύνολο, σε ομάδες με συγκεκριμένες κοινωνικές μουσικές/ καλλιτεχνικές, πολιτικές απόψεις. Αισθάνονται καταξιωμένοι και ασφαλείς, γιατί είναι ευθυγραμμισμένοι με τα προβαλλόμενα πρότυπα και έτσι απομακρύνουν το φόβο της απόρριψης.
- Κυρίως, όμως, η ενδυμασία δε μένει ανεπηρέαστη από τα πρότυπα που ο διεθνοποιημένος πολιτισμός μεταφέρει και η μόδα επιβάλλει με τη βοήθεια της διαφήμισης και των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Η προβολή εκκεντρικών εμφανίσεων, ακόμα και από τις κινηματογραφικές ταινίες, οδηγεί σε παροδικές αισθητικές προτιμήσεις των νέων.

Ο εξεζητημένος, λοιπόν, αυτός ρουχισμός που προβάλλεται από τα μέσα μαζικής πληροφόρησης κατευθύνεται από τη βιομηχανία της μόδας και οδηγεί σε μια μαζική κουλτούρα, ευνοεί τις τάσεις μιμητισμού και προσκόλλησης στα προβαλλόμενα πρότυπα, τα οποία γίνονται τα κυρίαρχα. Μέσω αυτής επικρατεί τελικά μια γενικευμένη αισθητική αντίληψη και προτίμηση σχετικά με την εξωτερική εμφάνιση του ατόμου, που, υποτίθεται, εμπεδώνεται άκριτα από τους νέους, καθώς διατηρούν μικρές αντιστάσεις στα κελεύσματά της.

- Η ξενομανία, τέλος, αποτελεί παράγοντα που ωθεί τους νέους στη μόδα. Ο πολιτιστικός ανταγωνισμός στο πλαίσιο της διεθνοποίησης του σύγχρονου πολιτισμού, της παγκοσμιοποίησης, επιβάλλει τη μόδα που ακολουθεί ο νέος.

Μεταβατική παράγραφος

Η μόδα, καθώς αποτελεί βασικό στοιχείο της σημερινής ζωής, είναι αδιανόητο να καταργηθεί. Χρειάζεται όμως μέτρο και αντίσταση στις αλλοτριωτικές επιδράσεις της. Το ιδανικό θα ήταν οι νέοι να έθεταν προσωπικά κριτήρια για τη μόδα, ώστε το ρούχο να εναρμονίζεται με την προσωπικότητά τους, να προσαρμόζεται στο προσωπικό τους γούστο, να αναδεικνύει το σώμα και το πνεύμα τους.

Β΄ ζητούμενο

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016 Β' ΦΑΣΗ

- Οι νέοι πρέπει να διατηρήσουν κριτική στάση απέναντι στα προβαλλόμενα πρότυπα, κριτική ματιά, ώστε η μόδα να αντανakλά τις ανάγκες και την προσωπικότητά τους.
- Καλό θα ήταν να οδηγηθούν στην αυτογνωσία, επιδιώκοντας την αυτοκριτική. Έτσι, θα επαναπροσδιορίσουν τις αξίες και τις ανάγκες στις οποίες πιστεύουν.
- Σκόπιμο επίσης θα ήταν να θέσουν ως προτεραιότητα την πνευματική τους καλλιέργεια, μέσα από την οποία μπορούν να διακριθούν, σε αντίθεση με τις εφήμερες μόδες.
- Συνίσταται να αναπτύξουν αισθητική καλλιέργεια, προσωπικό στυλ-άποψη, με την οποία θα εκφράζονται με μοναδικό τρόπο.
- Το ίδιο σημαντικό είναι να διατηρούν το μέτρο και να αντιμετωπίζουν με εγκράτεια τις υλικές, καταναλωτικές προκλήσεις.
- Ζητούμενο είναι η προσωπική δημιουργία, η καλλιέργεια ενδιαφερόντων, οι παραγωγικές δραστηριότητες, ώστε να εκφράζουν τον εαυτό τους μέσα από προσωπικές επιλογές και όχι μέσω μιας εκκεντρικής εξωτερικής εμφάνισης.
- Ιδιαίτερα ωφέλιμο επίσης είναι να επιδιώκουν την επαφή με την παλαιά γενιά, ώστε να αξιολογήσουν ορθά την παράδοση και να αποφύγουν τις υπερβολές και τις αισθητικές αστοχίες.
- Η σύναψη υγιών διαπροσωπικών σχέσεων θα έχει ως στόχο την αποδοχή τους, την αίσθηση της ασφάλειας, «του ανήκειν», χωρίς την ανάγκη επίδειξης ή ναρκισσισμού από μέρους τους.
- Οι νέοι πρέπει να γνωρίσουν και να κατανοήσουν τα εθνικά χαρακτηριστικά της χώρας τους, ώστε να τα προσαρμόσουν στις αισθητικές τους προτιμήσεις.

Για την καλλιέργεια των παραπάνω χαρακτηριστικών και εφοδίων είναι σημαντικός και ο ρόλος των φορέων αγωγής. Συγκεκριμένα:

Η οικογένεια: Είναι σημαντικό να ενθαρρύνει τις προσωπικές ιδέες και τις αισθητικές προτιμήσεις των νέων, χωρίς να τηρεί απορριπτική στάση απέναντι στην εκκεντρική ενδυμασία των παιδιών της. Οφείλει να διαλέγεται, να αφιερώνει χρόνο, να δίνει ποικίλα πνευματικά ερεθίσματα στα παιδιά και να μην τα ωθεί στον άκρατο καταναλωτισμό.

Η εκπαίδευση: Ο ανθρωπιστικός προσανατολισμός της πρέπει να θέτει ως προτεραιότητα την ολόπλευρη καλλιέργεια του νέου. Προσπαιτούμενο είναι ο διάλογος που θα προβληματίσει το μαθητή και θα καλλιεργήσει την κριτική του ικανότητα. Η μαθητοκεντρική διδασκαλία είναι ενδεδειγμένη, ώστε να πρωταγωνιστεί ο νέος, να αναλαμβάνει δημιουργικές πρωτοβουλίες, να αμφισβητεί, να προτείνει.

Τα ΜΜΕ: Είναι σημαντικό να προβάλλουν εκπαιδευτικά προγράμματα και

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Β΄ ΦΑΣΗ

πρότυπα ανθρώπων που διακρίνονται για την πνευματική και ηθική τους καλλιέργεια και όχι για την εξωτερική τους εμφάνιση. Ιδιαίτερα ωφέλιμο είναι να τεθεί όριο στην παραπλανητική διαφήμιση που διαστρεβλώνει αξίες και αποπροσανατολίζει τους νέους από μείζονα θέματα και ιδεώδη.

Επίλογος

Η πνευματική καλλιέργεια των νέων, λοιπόν, είναι απαραίτητη, ώστε να δράσουν με ψυχραιμία στο δέλεαρ της μόδας, να διαφυλάξουν και να αναδείξουν την προσωπική τους αισθητική. Έτσι, χωρίς να νιώσουν απόρριψη και ανασφάλεια, θα διασώσουν τις ιδιαιτερότητες και την αυτοτέλεια της προσωπικότητάς τους και δε θα καταστούν έρμαιο των κατευθυνόμενων τάσεων.

Οι παραπάνω απαντήσεις είναι ενδεικτικές.